

Internet i vardagen – Hur kan vi hjälpa varandra?

Kristina Alexanderson & Jessica Watz Bäck

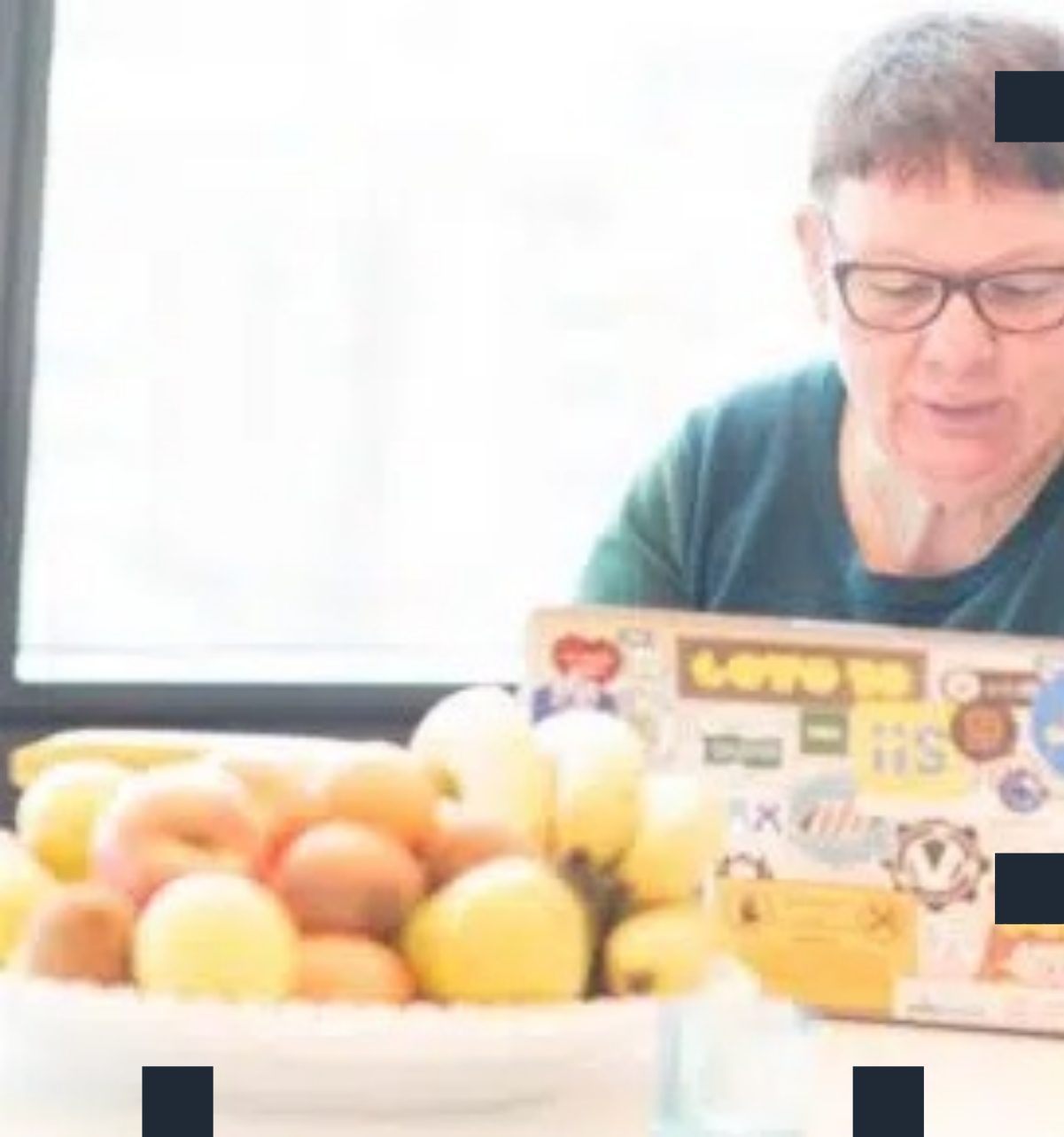

Hej!

Dagens upplägg

- Internet – hur började det?
- Internetstiftelsens uppdrag
- Lösenordskollen
- Internet idag
- Hur ni kan använda detta i er förening?

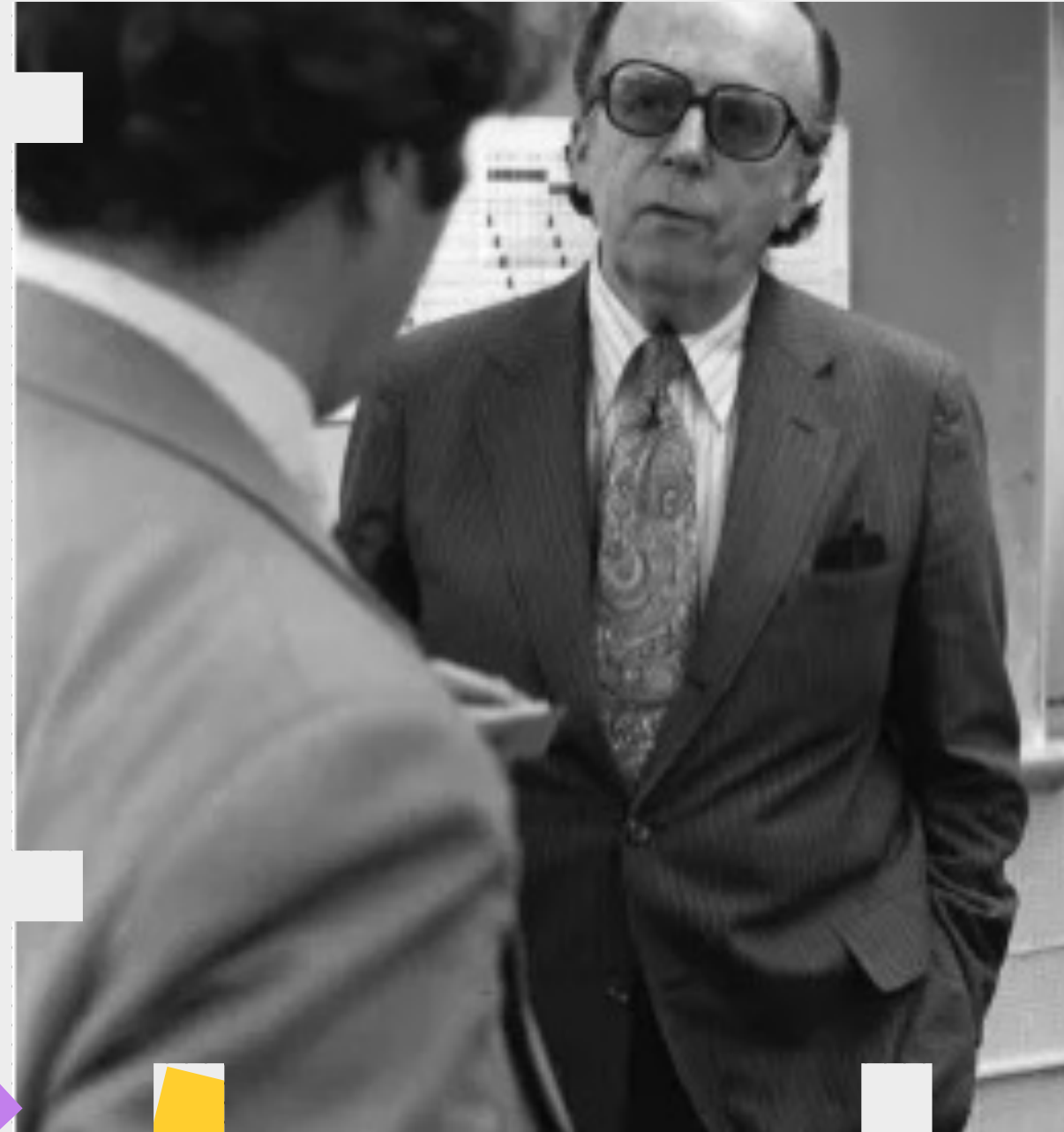

Internet i din vardag

- Banken
- Vården
- Kontakt med familj
- Nyheter

Från beräkningar till kommunikation

- 1963
- “Intergalaktiskt nätverk”
- J.C.R. Licklider

Genombrottet!

- 1969
- Första meddelandet: LO

När människor börjar kommunicera

- 1971
- Ray Tomlinson
- Första mejlet

Internet exploderar

- 1990-talet
- Alla börjar använda internet

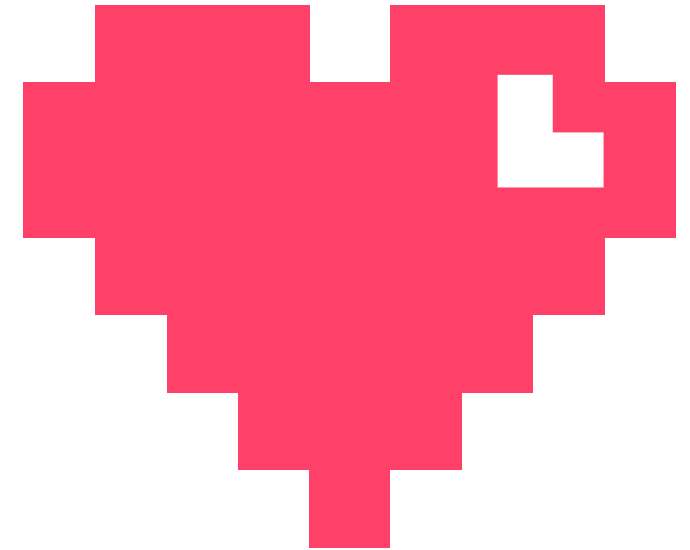
Björn hanterar hela Sverige

- Alla .se-adresser hanteras manuellt
- Av en person: Björn Eriksen

Internetstiftelsen tar över

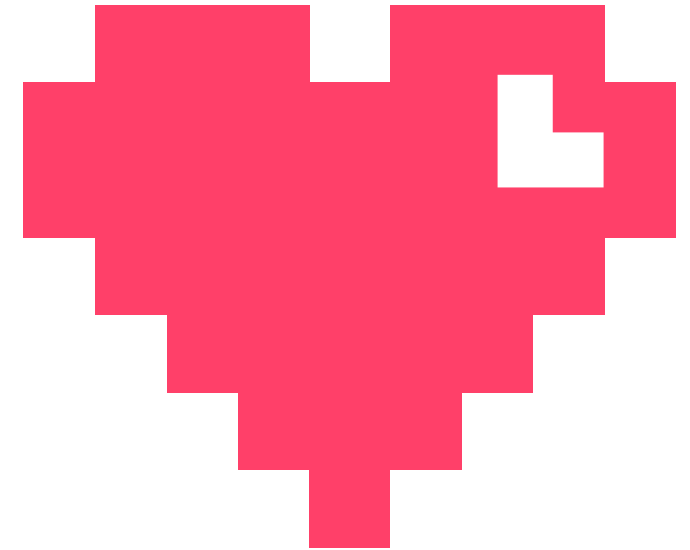
- 1997 Internetstiftelsen bildas
- En oberoende organisation med ansvar för .se-domänen
- Internet måste fungera

Viktig insikt

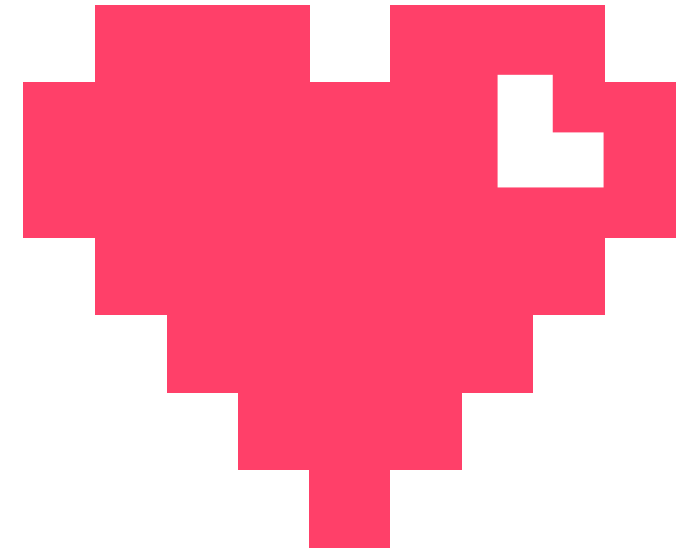
Teknik räcker inte. Internet måste vara:

- Öppet – så att alla kan ta del av information
- Säkert – så att vi vågar använda det
- Tillgängligt – så att det fungerar för alla

Idag jobbar vi med tre saker

- **Kunskap**
För att fler ska förstå och kunna använda internet i vardagen
- **Trygghet och säkerhet**
För att människor ska våga använda internet utan att bli lurade eller utsatta
- **Källkritik och förståelse**
För att kunna värdera information och fatta egna beslut

INTERNE
STIFTELSE

Har dina uppgifter läckt?

Här kan du kontrollera om ditt lösenord, e-postadress eller andra personuppgifter finns med i en databasläcka.

[Kontrollera här](#)

AI – artificiell intelligens

Föräldraskap

Hållbarhet

Integritet

Källkritik

Näthat och yttrandefrihet

Så funkar internet

Säkerhet på nätet

Har dina uppgifter läckt?

Här kan du kontrollera om ditt lösenord, e-postadress eller andra personuppgifter finns med i en databasläcka.

Kontrollera här

Så använder du Internetkunskap

Kolla direkt

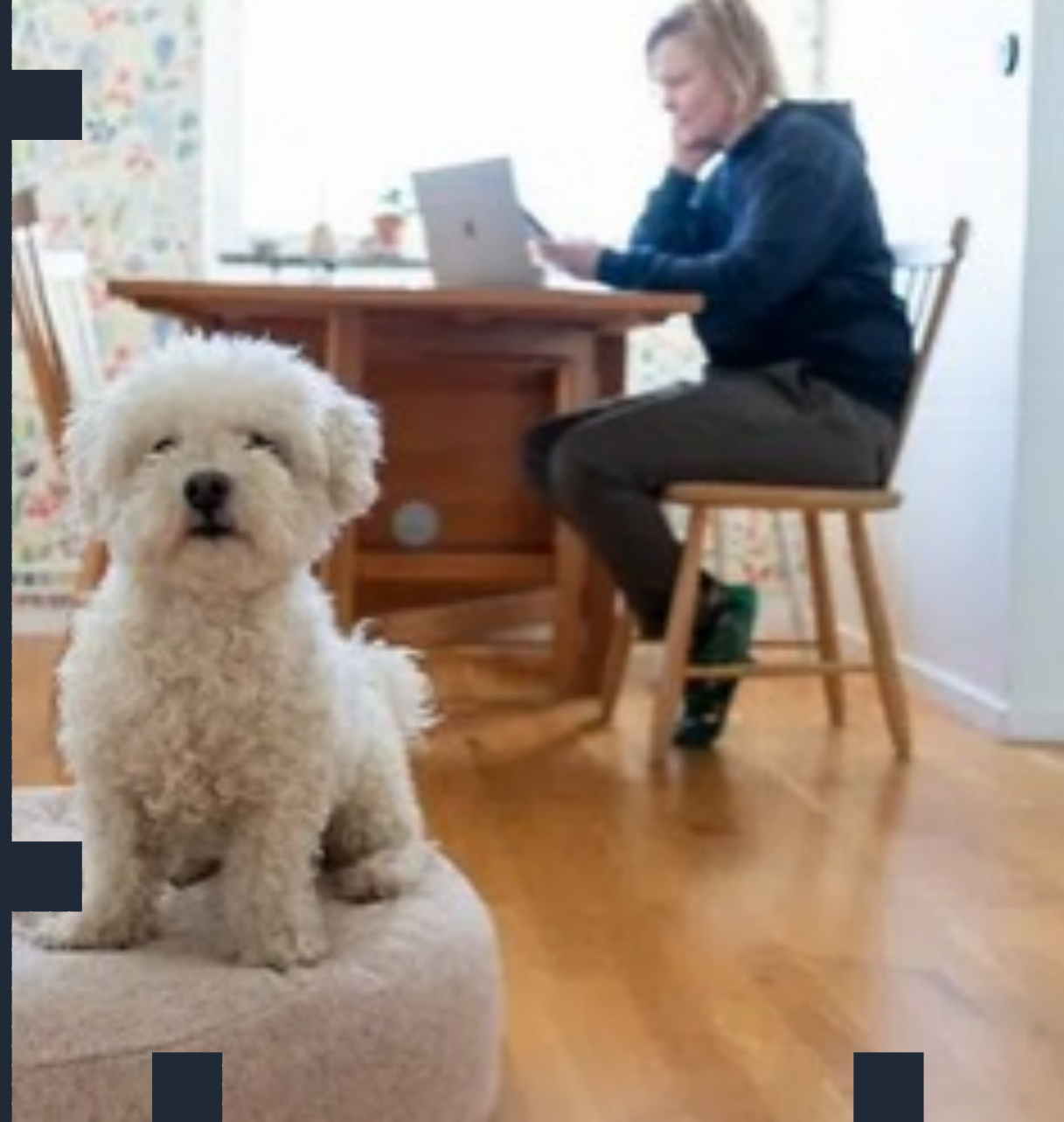

**Få hjälp och lär
dig mer**

Känner ni igen det här?

- Samma lösenord på flera ställen
- Svårt att veta vad som är säkert

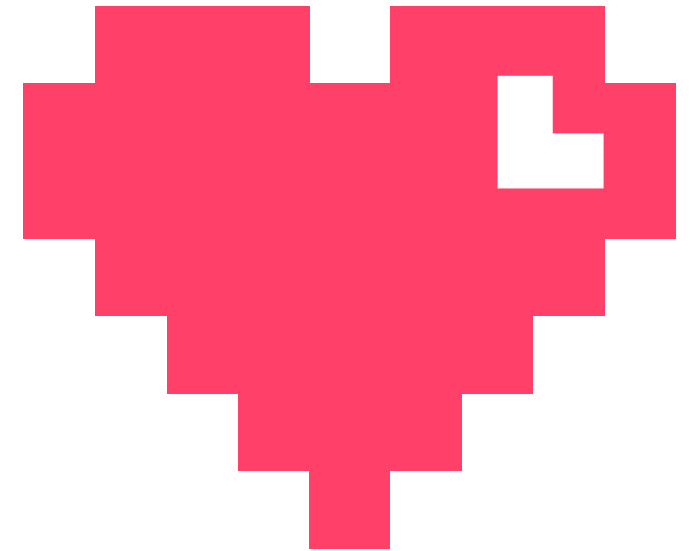
Kolla direkt

Har dina uppgifter läckt?

Här kan du kontrollera om ditt lösenord, e-postadress eller andra personuppgifter finns med i en databasläcka.

Kontrollera här

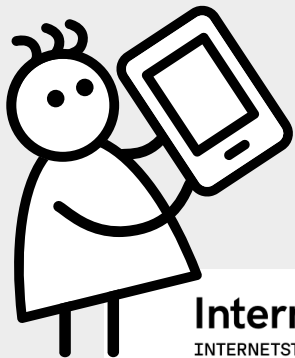
Uppdrag 1: Lösenordskollen

Gör så här

- Gå till [Lösenordskollen.se](https://loesenordskollen.se)
- Testa din mejladress
- Förekommer e-postadressen i en eller flera läckor?

Har mitt lösenord läckt – och vad kan jag göra?

Här kan du kontrollera om ditt lösenord, e-postadress eller andra personuppgifter finns med i en databasläcka. Om ditt lösenord har läckt bör du byta det snarast.

🔍 kristina.alexanderson@gmail.com

Sök

Hur fungerar den här tjänsten? ?

Oj då, vi hittade läckor!

Vi hittade 17 dataläckor

Lösenordsläckor

Vidta dessa åtgärder! ⓘ

TJÄNST

VAD HAR LÄCKT?

APRIL 2025
E-postadresser, Lösenord

SynthientCre...

NOVEMBER 2020
E-postadresser, Lösenord

CitOday

CitOday

AUGUSTI 2019
E-postadresser, Kön, Geografisk positionsdata, IP-adresser, Lösenord, Användarnamn

ToonDoo

JANUARI 2019
E-postadresser, Lösenord

Collection1

JULI 2018
Födelsedatum, E-postadresser, Geografisk positionsdata, Namn, Lösenord

Animoto

JULI 2018
Födelsedatum, E-postadresser, Kön, Geografisk positionsdata, Namn, Lösenord, Användarnamn

500px

PANIK!!!
Vad ska jag göra?

1. Gå till tjänsten som läckt
2. **BYT LÖSENORD**
3. **LÄR DIG MER!**

Lär dig mer

ANVÄND STARKA LÖSENORD

- LÅNGA MINST 12 tecken
- DE ÄR UNIKA (olika för olika tjänster)
- DE OPERSONLIGA

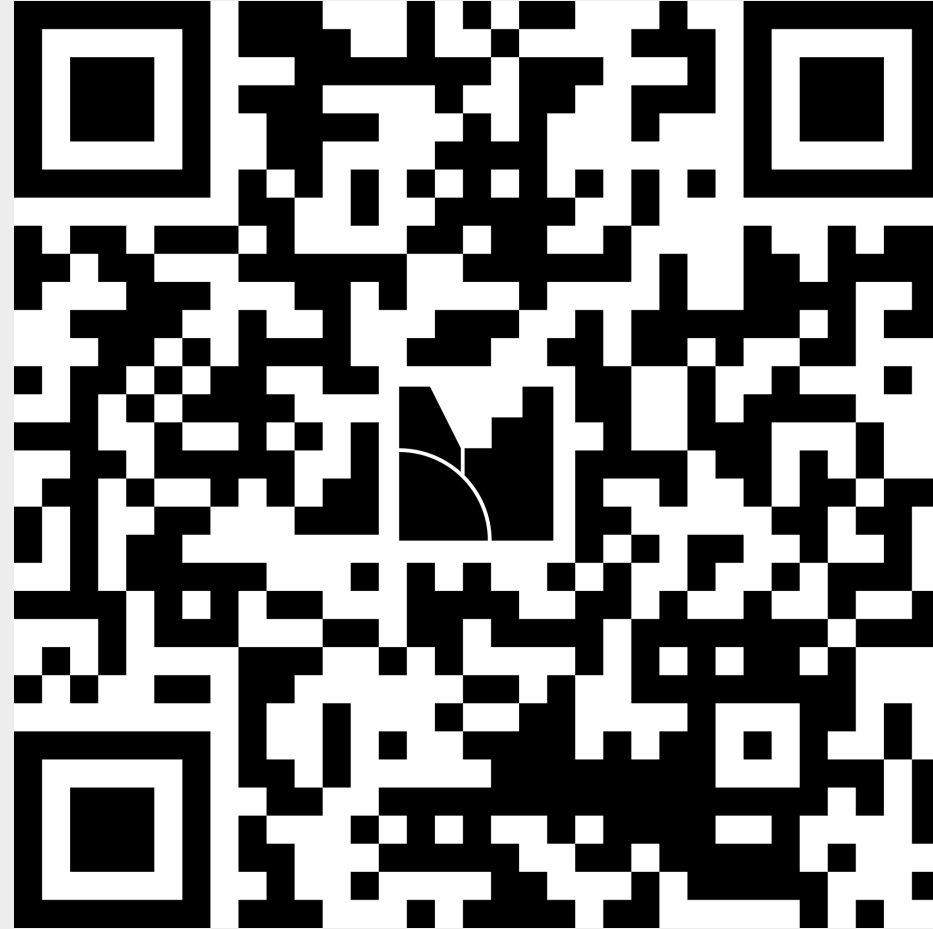

**Nu testar vi!
Ta fram mobilen!**

Internetkunskap.se

Hur kändes det att prova?

Lär dig mer

- Snabbkurser
- Artiklar

Internet idag

AI och internet – vad kan vi lita på?

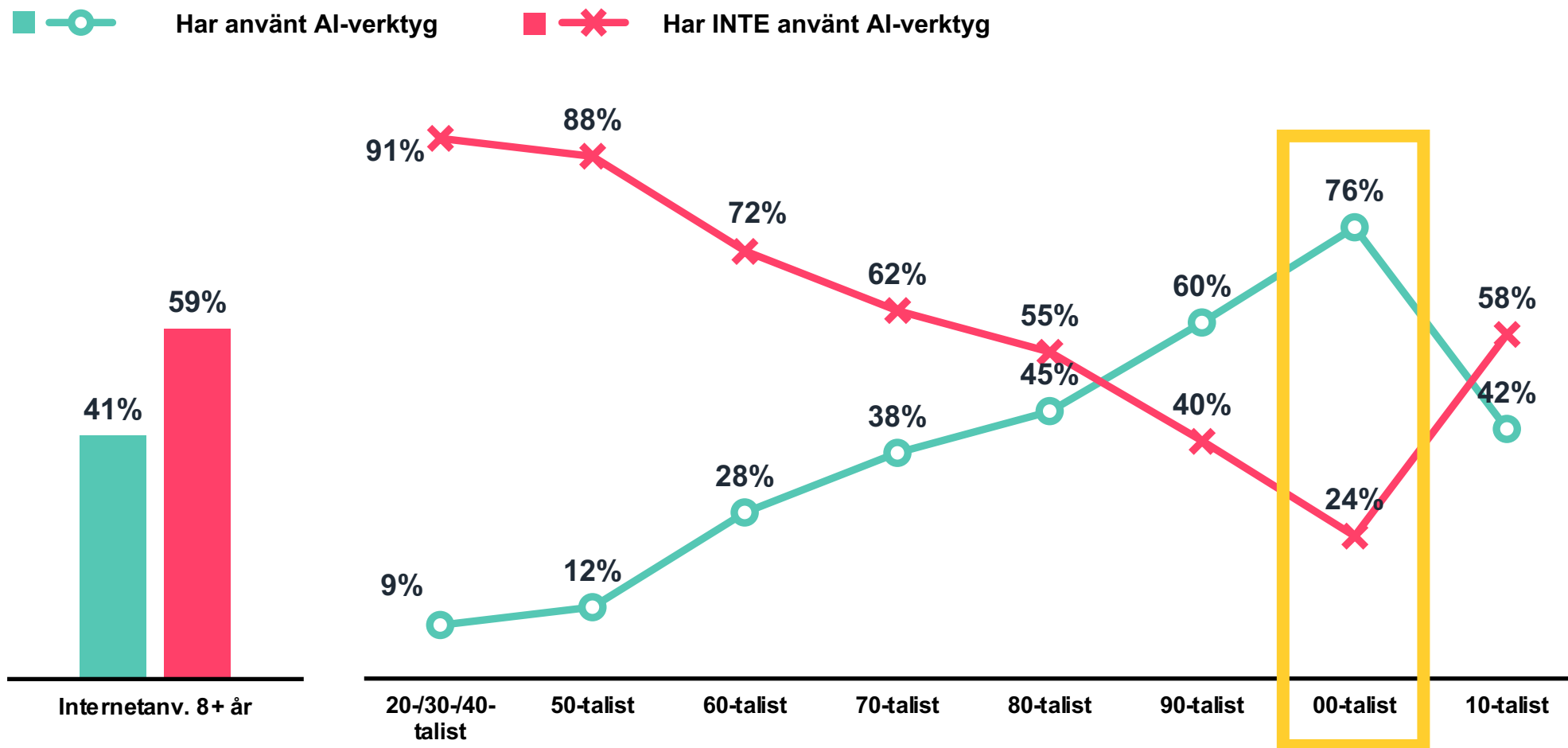
INTERNETSTIFTELSEN

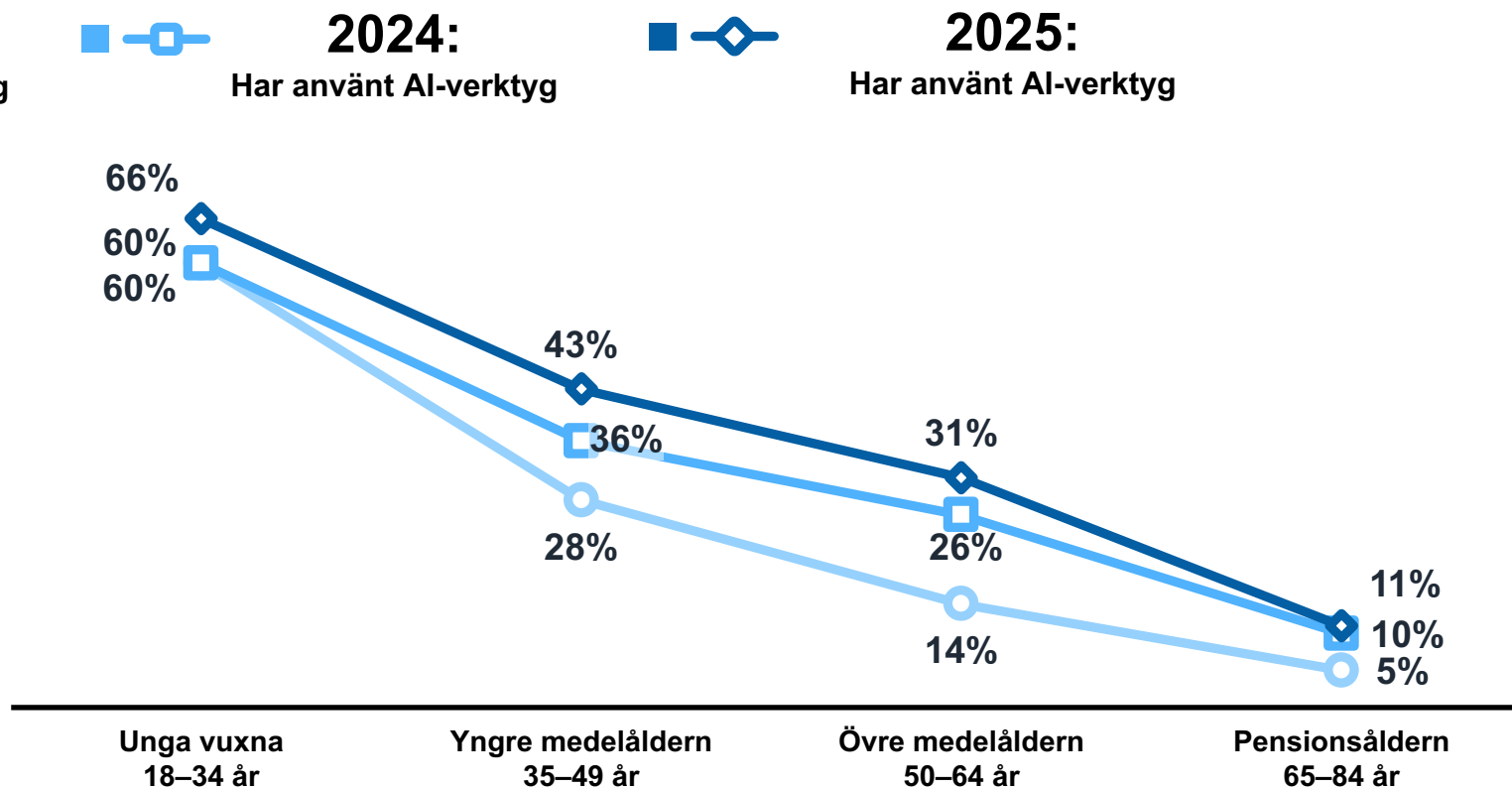
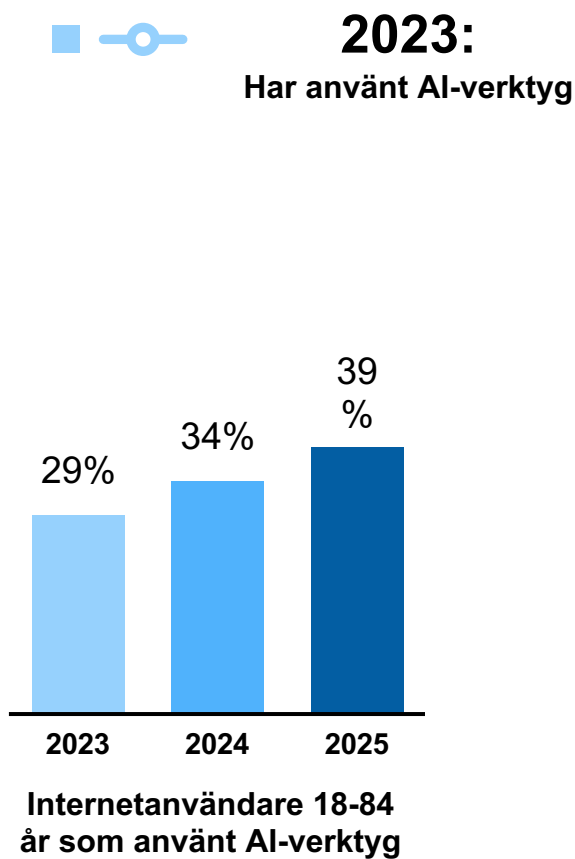
Nuläge : använder du AI?

4 av 10 svenskar använder AI-verktyg

Bas: Internetanvändare 8+ år
Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt dig av några AI-verktyg?

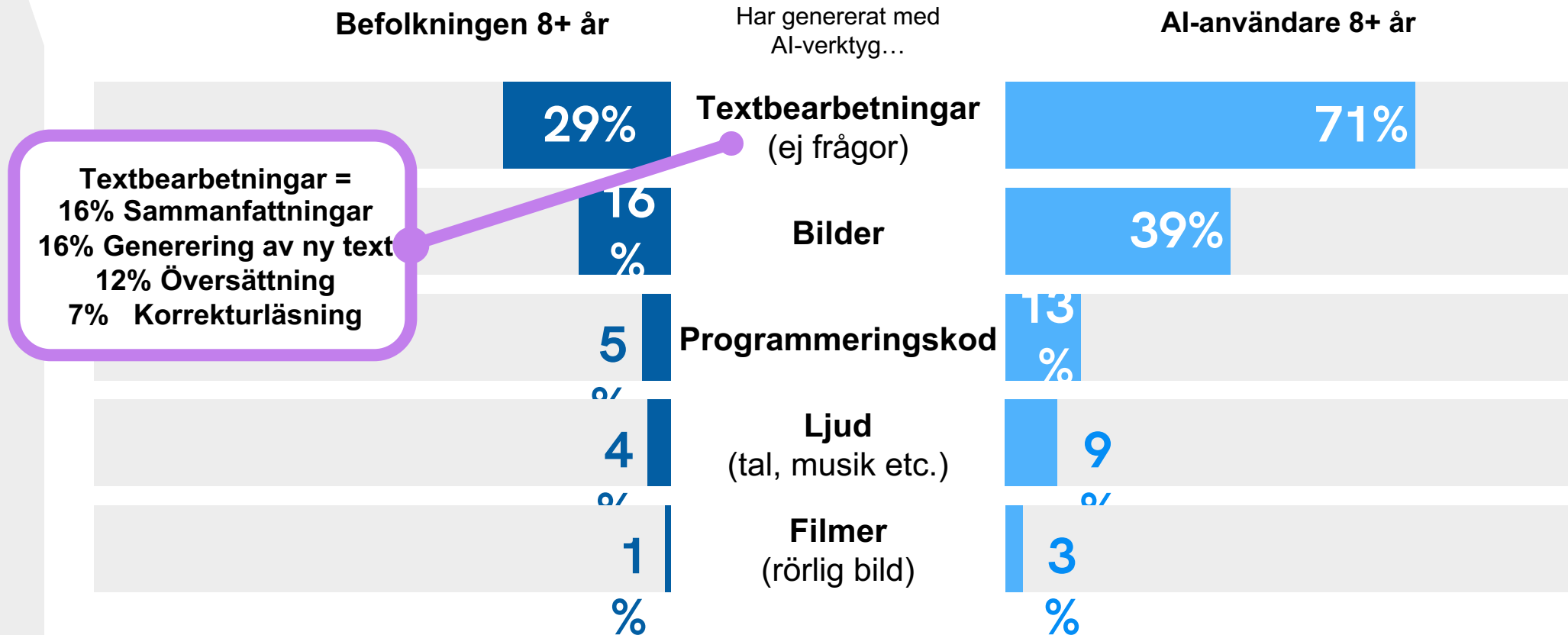
Användningen av AI-verktyg växer varje år

Bas: Internetanvändare 18-84 år
Fråga: Har du under de senaste 12 månaderna använt dig av några AI-verktyg?

Vad används AI till?

Flest använder AI till textbearbetningar

Bas: Internetanvändare 8+ år
Fråga: Har du använt AI-verktyg till att generera, alltså skapa, något av följande?

Artificiell intelligens

Chat-gpt bygger
på sannolikheter

Äpplen och päron är ...

Äpplen och är ... frukt

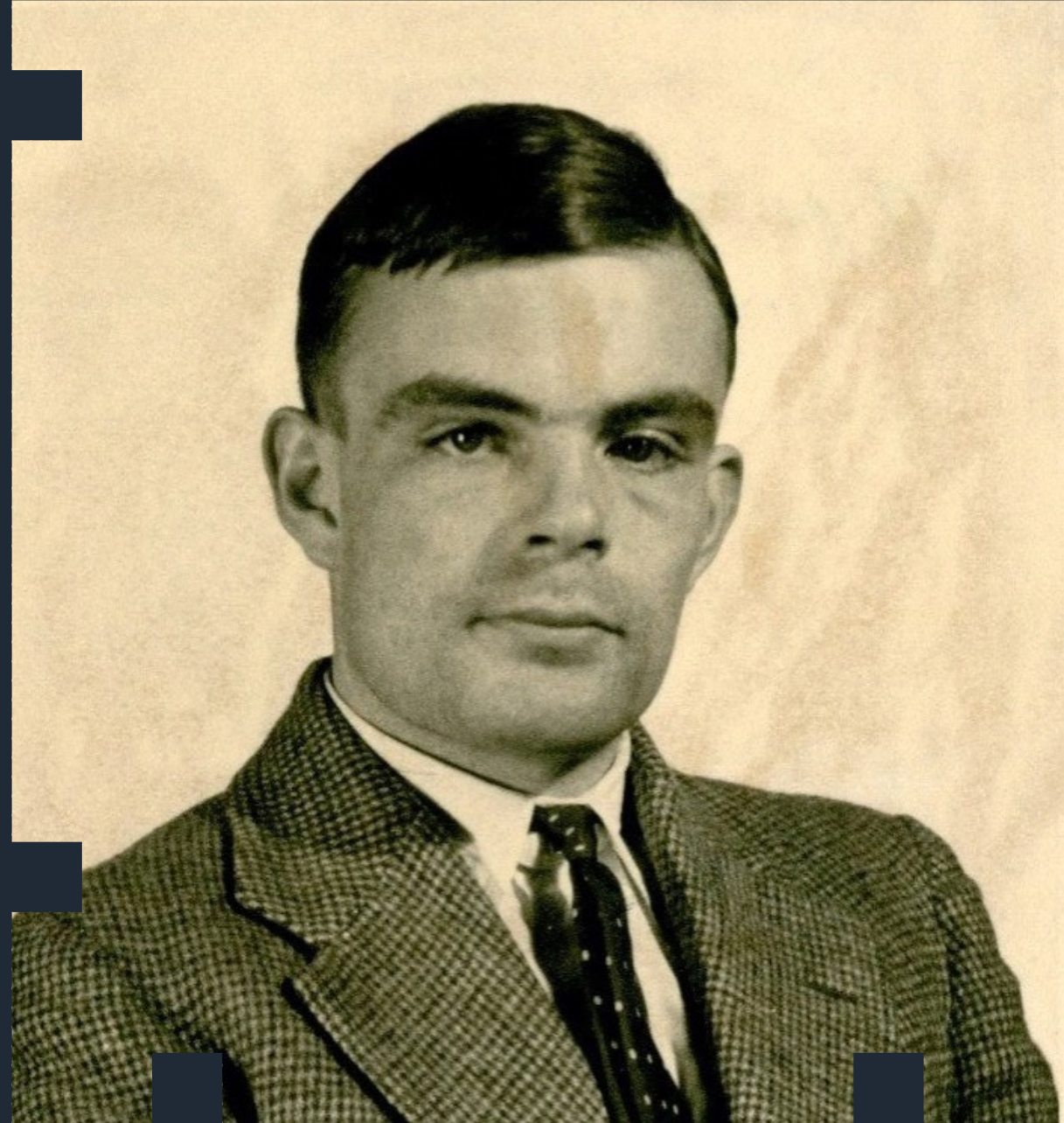
 och päron är ... frukt

**ChatGPT bygger på en språkmodell som
skapar människolik text**

Människa maskin

The Imitation Game :
datamaskiner och
intelligens

Alan Turing
1949

Kan maskiner tänka?

Antropomorfisering

Vad innebär det att vara människa?

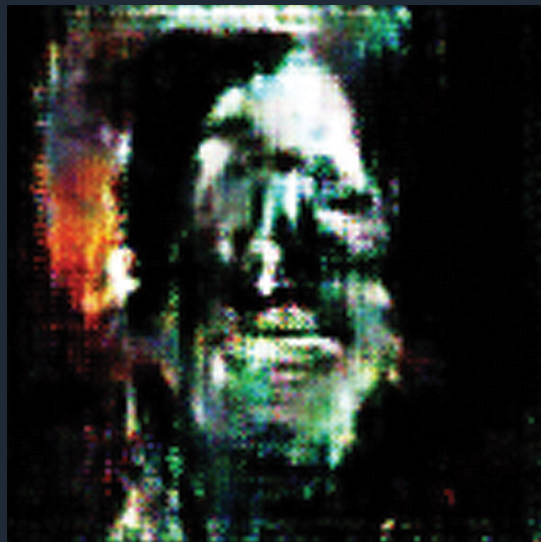

An underwater photograph showing a swimmer's legs and feet. The swimmer is wearing a dark-colored swimsuit. The water is clear and blue, with some ripples and bubbles visible around the swimmer's legs. The overall scene is captured from a low angle, looking up at the swimmer's legs.

SKEVHETER

Skevheter DATA | BIAS

Grace: AI – Origin Story (Mary Flanagan)

Den kultur som inte är representerade i
träningsdatan kan inte bli representerad

Hur möter vi AI i vår digitala vardag?

SKO-stadköping * följ

16 juni 2025 kl. 13:00

Hej!

Vi på SKO-stadköping ska flytta till en ny lokal. Det gör att vi måste vi göra plats i lagret. Det betyder att vi inte kan ta med oss alla våra skor.

Vi säljer därför ut de sista och mest omtyckta exemplaren av flera modeller. Det är skor och sandaler som har varit mycket omtyckta – både för att de är bekväma, gjorda i extra mjukt läder och har en tidlös design.

Vi vill hellre att skorna används än att de ligger i en kartong. Därför har vi satt ner priserna rejält på dessa produkter. Passa på att köpa om du hittar något du gillar – när de är slut, kommer de inte tillbaka.

Tack för att du stöttat oss!

/Stella och Maria på SKO-stadköping

-> www.sko-stadkoping.se/flyttrea

Boris Eldagsen

“**Pseudomnesia** is the Latin term for pseudo memory, a **fake memory**, such as a spurious recollection of events that never took place, as opposed to a memory that is merely inaccurate,”

Fakta eller fejk?

Ceci n'est pas une pipe.

Nu är det er tur

Hur kan ni använda oss
i er förening?

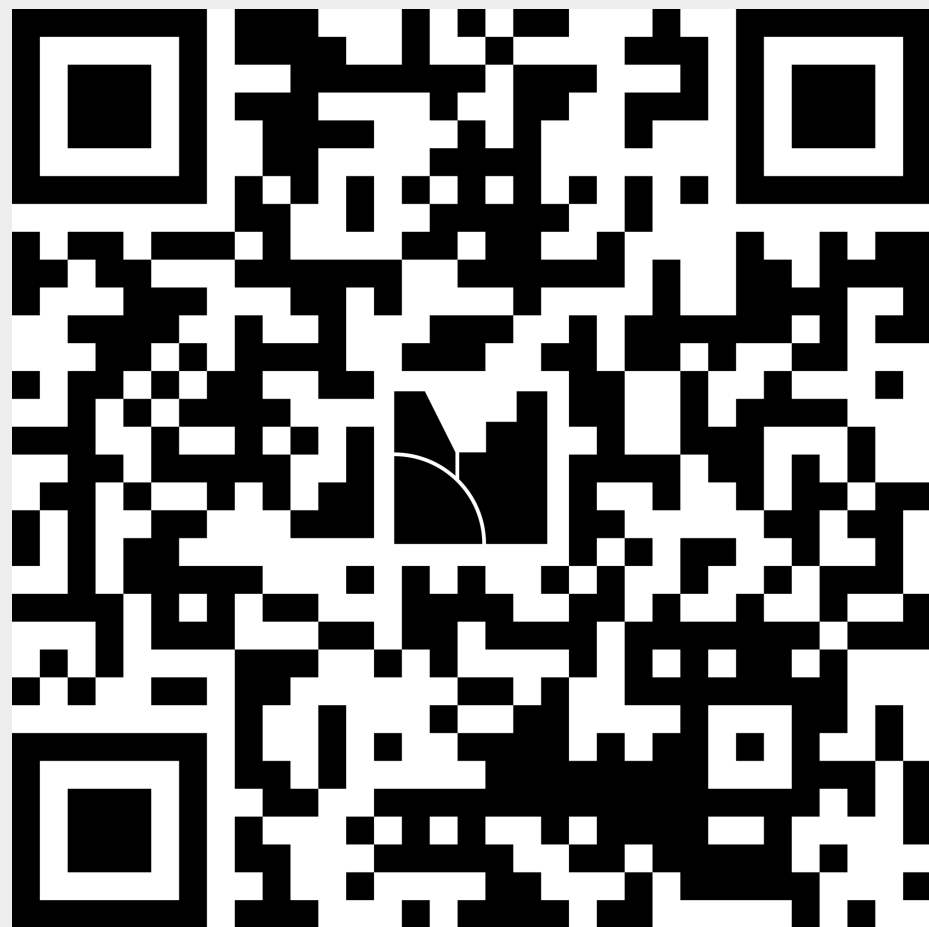

Prata med varandra i grupper om 4

- Hur kan ni lära andra i er förening genom internetkunskap
- Brainstorma!

Menti!

INTERNET
STIFTELSEN

TACK!

VI INTERNET

Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället.

**INTERNET **
STIFTELSEN